

Protokoll fra møte i Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester i VKM

Dato: 16. juni 2010

Tid: kl 10.00 – 14.00

Sted: VI

Møteleder: Janneche Utne Skåre

Deltakere

Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester (Faggruppe 5):

Janneche Utne Skåre (leder), Anne Lise Brantsæter, Christiane Kruse Fæste, Kari Grave, Helle Katrine Knutsen, Anders Ruus.

Forfall: Heidi Amlund, Augustine Arukwe, Gunnar Sundstøl Eriksen, Cathrine Thomsen.

Fra sekretariatet til VKM:

Edel Holene (ref.)

Fra Mattilsynet

Torhild Tveito Compaore, Line Ruden, Anders Tharaldsen.

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet (KLIF) (tidl. Statens forurensningstilsyn, SFT)

Forfall: Jon L. Fuglestad (observatør)

1. Velkommen, registrering av eventuelle fravær og habilitet

Leder for faggruppen, Janneche Utne Skåre, ønsket velkommen til møtet i nyoppnevnt Faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester (Faggruppe 5).

Medlemmene fikk muntlig forespørsel om habilitet, og ingen erklærte seg inhabile vedrørende sakene som skulle behandles på dette møtet.

2. Godkjenning av dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent.

Helle Knutsen ble valgt som nestleder i Faggruppe 5.

3. Saker fra møte i Hovedkomiteen - protokoller

Leder for faggruppen, Janneche Utne Skåre, refererte kort protokollen fra møtet i Hovedkomiteen 10. mars 2010. Hennes stedfortreder på Hovedkomiteens møte 14.juni, Helle Knutsen, refererte fra dette møtet.

4. Saker til behandling på møtet

• Innspill til Mattilsynets bestillinger/mulige bestillinger:

Innspill til Mattilsynets reviderte bestillingsutkast "Mykotoksiner i korn" (10-004)

Bakgrunn: De to siste års kornhøster i Norge har skapt bekymring pga. økt forekomst av særlig mykotoksinproduserende arter av *Fusarium*. Bestillingsutkastet er omfattende og vil berøre flere faggrupper. Risikovurderingen er derfor forankret i Hovedkomiteen. Bestillingsutkastet skal diskuteres i alle de berørte faggruppene. Faggruppe 5 og 9 har allerede gitt innspill, mens Faggruppe 6 gjenstår.

Revidert bestillingsutkast ble gjennomgått og den delen av bestillingen som angår Faggruppe 5 ble diskutert.

Vedtak: Mattilsynet bringer faggruppens kommentarer med seg i det videre arbeidet med bestillingen. Faggruppen oppnevnte en intern arbeidsgruppe som skal jobbe med risikovurderingen.

Revidert bestilling fra Mattilsynet: "Inntak av kadmium i den norske befolkning" (10/505)

Bakgrunn: I en nylig publisert EFSA-vurdering (2009) er det tolerable ukentlige inntaket (TWI) for kadmium, som i tilstrekkelige mengder kan gi nyreskade samt er kreftfremkallende, satt ned fra 7 til 2,5 mikrogram per kilo kroppsvekt.

Revidert bestillingsutkast ble gjennomgått og fremskaffing av grunnlagsdata diskutert.

Vedtak: Mattilsynet bringer faggruppens kommentarer med seg i det videre arbeidet med bestillingen. Faggruppen oppnevnte en intern arbeidsgruppe som skal jobbe med risikovurderingen.

Presentasjon fra Mattilsynet: Brunmat i krabbe

Bakgrunn: Alle ledd i produksjonskjeden (fra yrkesfisker/fangstperson til kjøledisk i utsalg) har ansvar for at mat som omsettes er trygg. For brunt krabbekjøtt er det ingen europeisk eller nasjonal grenseverdi for innhold av dioksiner og dioksinlignende PCBer. Basert på innholde av disse stoffene har Norge et generelt kostholdsråd der spesielle gruppe i befolkningen; gravide, ammende, kvinner i fertil alder, samt barn, frarådes å spise brun krabbemat.

Faggruppen diskuterte hvorvidt dagens kostholdsråd for brunmat i krabbe mht. dioksiner og dioksinlignende PCBer gir tilstrekkelig beskyttelse for befolkningen for øvrig.

Vedtak: Faggruppen ser på eksisterende datagrunnlag og tar saken opp i løpet av året.

Innspill til Mattilsynets bestillingsutkast "Inntak av furan hos den norske befolkningen" (10-508)

Bakgrunn: Furan dannes ved oppvarming av mat ved hermetisering og gjenfinnes derfor i mange forskjellige næringsmidler både på hermetikk og glass. Furan har gitt

kreftutvikling i leveren hos mus ved en mulig gentoksisk virkningsmekanisme. IARC har klassifisert furan som mulig kreftfremkallende for mennesker. Det er ingen regulering i norsk eller EU regelverk av furannivået i næringsmidler.

Faggruppen diskuterte bestillingsutkastet. Det ble fastslått at Faggruppe 4 innehar spesiell fagkompetanse på dette området og at bestillingen derfor bør være forankret i den gruppen. Gjennomføring av bestillingen gjøres i samarbeid mellom faggruppene, men må for den voksne del av befolkningen avvendes til nye kostholdsdata foreligger (Nordkost 3).

Vedtak: Faggruppe 4 forespørres om å ta ansvar for bestillingen.

Innspill til Mattilsynets bestillingsutkast ”Risikovurdering av ulike innsatsmidler av marin opprinnelse som inngår i gjødsel og jordforbedringsmiddel” (10-509)

Bakgrunn: Landbruks- og matdepartementet varslet i St.prp nr 75 (2008-2009) og Jordbruksoppgjøret 2009 om behov for en gjennomgang av regelverk for organisk gjødsel. Det skal lages en helt ny forskrift. Økt satsing på resirkulering av næringsstoffer og energiproduksjon har ført til at Mattilsynet i forbindelse med ny forskrift etterlyser kunnskap om flere produkt. Fiskeavfall (hele fisk og restråstoffet som er tilbake etter at fisken er sløyet og filetert) kan inngå som en energirik del i biogassproduksjonen. Næringssaltene og det organiske innholdet i slam fra fiskeoppdrett kan utnyttes som jordforbedringsmiddel på jordbruks-, skogs- og grøntarealer. Mattilsynet ønsker derfor en risikovurdering av gjødsel og jordforbedringsprodukter som er helt eller delvis, basert på fiskeavfall og slam fra fiskeanlegg.

Bestillingsutkastet ble gjennomgått og diskutert.

Vedtak: Faggruppen avventer endelig bestilling fra Mattilsynet med vedlagt tilgjengelige grunnlagsdata for risikovurdering av fiskeavfall og slam fra settefiskanlegg.

- **Polysykliske hydrokarboner (PAH) i skjell – revurdering (10-506)**

Bakgrunn: En EFSA-vurdering (2008) har konkludert med at PAH4 el. PAH8 er bedre egnede indikatorer for kreftfremkallende PAHer i mat enn benzo[a]pyren (BaP). Det ble videre konkludert med at bruk av PAH8 ikke ga særlig mer informasjon enn bruk av PAH4. Faggruppen vedtok på møte 11. mars at PAH4 ut til å være beste mål for sum kreftfremkallende PAHer også for skjell.

PAH-data fra blåskjell i forurensningsbelastede områder ble gjennomgått. Data ble presentert per lokalisasjon og over år. Faggruppen diskuterte BaP- og PAH4-nivåene ut i fra foreslåtte reviderte grenseverdier i EU.

Vedtak: Faggruppen oppnevnte en person som gjennomgår det forelagte materialet nærmere, med henblikk på om den nye grenseverdien i EU for PAH4 endrer grunnlaget for kostholdsradene for skjellkonsum som foreligger for gitte områder langs norskekysten. Saken videreføres til neste faggruppemøte.

- **Spørsmål fra KLIF om prioritering av stoffer ved overvåking**

Bakgrunn: Sekretariatet har mottatt en e-post fra Klif med forespørsel om Faggruppe 5 kan komme med innspill til prioritering av stoffer som bør overvåkes. Vedlagt i e-posten var liste over stofforbindelser Klif overvåker i år.

Faggruppen diskuterte kort listen, som er meget omfattende.

Vedtak: Faggruppens medlemmer innhenter innspill til listen ved sine respektive arbeidssteder. Tilbakemelding gis på neste faggruppemøte.

- **Risikovurderingen om ”Avløpsslam som jordforbedringsmiddel” – tabell 4**

Bakgrunn: På faggruppen møte 11. mars henviste Klif til risikovurderingens tabell 4 over stoffer som ikke er inkludert i rapporten på grunn av begrensede data (Table 4 ”Compounds with less data available”). Faggruppen ble bedt om tilbakemelding mht. hvilke av disse stoffene som bør prioriteres inkludert i overvåkingsprogrammer. Oppgaven ble delegert ett av faggruppens medlemmer, som også var medlem av *ad hoc*-gruppen til risikovurderingen.

Faggruppen har ikke hatt ressurser til å gjøre en grundig vurdering, men det var bred enighet om at data for uorganisk og organisk form av både arsen og selen er etterspurt i flere sammenhenger.

Vedtak: Arsen og selen, uorganisk og organisk form av begge, bør komme høyt på listen over stoffer Klif bør prioritere i sine overvåkingsprogram.

5. Orientering fra *ad hoc*-grupper / undergrupper eller lignende

Risikovurdering av nedbrytningsstoffer og oksidasjonsprodukter i fiskeoljer (*ad hoc*-gruppe): Arbeidet er omfattende. Et utkast er sendt til faggruppen med høringsfrist 10. august.

6. Planer for 2010

Årsplanen for 2010 ble presentert.

7. Orientering fra Mattilsynet

Dette punktet ble ikke diskutert på møtet.

8. Møter o.a. av felles interesse

Dette punktet ble ikke diskutert på møtet.

9. Nytt fra sekretariatet

Det ble orientert kort om oppstartsseminaret, habilitetsskjema, CV og ekstranett, samt om et faglig seminar om benchmarkmodellering som kommer til høsten.

11. Fastsettelse av nye møtedatoer

Nye møtedatoer ble foreslått til 7. september og 16. november. Septembermøtet er i ettertid blitt endret til 21. september.

12. Eventuelt

Det var ingen saker under dette punktet.